

дагогъ, много добрѣ изобличява духа на старо-то училище: то не искало да възбужда, да съживява и да дава дѣятелност на дѣца-та; не искало да удовлетворява законны-ты потрѣбности на младѣ-тѣ и прыгавѣ дѣтинскѣ природѣ, а карало дѣца-та да сѣдятъ мирно, безсмыслено и безъ да връшатъ нѣщо“. Тая погрѣшка, за голѣмѣ жалостъ, още си царува токо-рѣчи у всички-ты наши училища и тя е причина-та да ся раждатъ безбройни училищни прѣстѣпки, съ кои-то толкова много ся бори дисциплина-та. Отъ училищно-то тегло ся раждатъ безбройни дѣгински прѣстѣпки дору и пороци, като: подкачаніе, лѣнъсть, припирни, отврѣщеніе отъ учение-то, лукавиціи, прѣсторваніе, лѣженіе и тайни грѣхове. Вдигнѣте училищни-тѣ мѣкѣ — и отеднаожъ всичка-та тая тѣмна мѣгла, която докарва учителя въ отчаяніе и трови свѣтлый потокъ на дѣтинскии животъ, ще исчезне отъ самосебеси.

Всичко-то училищно учение и всичкии училищни животъ трѣбва да сѣ напоени съ разумни, въроисповѣдни и нѣравственни начяла. Въ училище-то трѣбва да царува сериозность; може и да ся допушта понѣкога и шагуваніе, нѣ съ приликѣ. Въ училището трѣбва да царува благородность безъ голѣменіе, справедливость безъ припираніе, добрина безъ слабоѣсть, ряднина безъ прѣкаляваніе и, най-главно-то е, да има постоянна разумна дѣятелност. Тогава добры-ти чувства и стремления отъ самосебеси щѣтъ ся развиятие въ дѣца-та, и ако бы да сѣ ся посѣяли въ тѣхъ отъ по-напрѣдъ начяла отъ лоши наклонности, щѣтъ ся загладять.

Така, въ добрѣ урядено училище не може да има наказание за лѣнъсть, защо-то уроци-ти ся учять